

ת"פ 42885/09/16 - מדינת ישראל נגד אביתר סלונים

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 42885-09-16 מדינת ישראל נ' סלונים

לפני כבוד השופטת אליאנא דניאלי
המאשימה
מדינת ישראל

נגד
הנאשם
אביתר סלונים

גזר דין

הנאשם הורשע על ידי כב' הש' טרסי, בתום ניהול הליך הוכחות, בביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, בניגוד לסעיף 287 (א) בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), בגין אי ציות לצו אלוף.

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום נושא 5 אישומים, המייחסים לו, כל אחד בנפרד, הפרת הוראה חוקית.

על פי החלק הכללי לעובדות כתב האישום, חתם האלוף רוני נומה (להלן: "האלוף"), ביום 24.8.16, על צו פיקוח מיוחד, מתוקף סמכותו כמפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון ומכוח סמכותו לפי סעיפים 296 ו-297 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע - 2009 וכן תקנות 6(2), 108, 109 ו-110 לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945.

בצו, שתוקפו מיום 8.9.16 ועד 24.3.17, נקבע, בין היתר, כי הנאשם יהיה נתון לפיקוח מיוחד ויחולו עליו ההגבלות הבאות: לא ימצא ולא ישהה באיו"ש למעט ביישוב צופים, ומשעה אחת לאחר השקיעה ועד להנץ החמה יישאר בתוך ביתו שביישוב. כן נאסר עליו בצו ליצור קשר עם מעורבים נוספים.

חרף האמור בצו, וכמפורט בחמשת האישומים שבכתב האישום, ביקורים שערכו שוטרים בביתו של הנאשם ברח' התמר 111 בצופים, בשעות הלילה, בתאריכים 12.9.16 עד 17.9.16, העלו כי הנאשם לא שהה בביתו במועדי הביקור, ובכך הפר את הוראות הצו.

אציין כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, אך כפר בטענה כי הצו שהוציא האלוף הנו בגדר "הוראה חוקית".

עיקר המחלוקת התמקדה בטענת הנאשם כי לאלוף, מכוח סמכותו כמפקד כוחות צה"ל באיו"ש, אין יכולת לכפות על אדם, אשר עובר למתן הצו לא שהה ולא התגורר באיו"ש, להיכנס לתוך איו"ש ולשהות שם ביישוב מסוים. קל וחומר,

נטען, אין האלוף יכול לכפות עליו לשהות במעצר בית בבית הוריו.

נוכח יריעת המחלוקת המצומצמת, התקיים בפני כב' הש' טרסי הליך שמיעת ראיות קצר, בסיומו הורשע הנאשם בביצוע עבירה נמשכת של הפרת הוראה חוקית, חלף 5 העבירות אשר יוחסו לו במסגרת כתב האישום.

טענות ב"כ הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טענה כי העבירה בה הורשע הנאשם נועדה להגן על שלטון החוק ועל כיבוד החלטות וצווים של בתי משפט וגורמים אחרים המוסמכים להוציאם.

נטען כי יש לתת משקל להוראה שהופרה, ולכך שהנאשם ידע על הוצאת הצו בעניינו אך בחר לעשות דין לעצמו ולא לקיים הוראותיו, הגם שיכול היה להשיג על הצו בדרך חוקית, כפי שעשה בעבר. בעניין זה הפנתה ב"כ המאשימה לדברי הנאשם בשירות המבחן, במסגרתם טען שטעה לחשוב שהצו אינו תקף.

כן הודגש כי הצו הוצא כנגד הנאשם על ידי האלוף, משזה שוכנע כי נימוקים בטחוניים כבדי משקל מצדיקים את הוצאתו.

ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם בעבירה הנמשכת המיוחסת לנאשם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול יורצו בעבודות שרות ועד 9 חודשי מאסר בפועל, וענישה נלווית.

בהתייחסה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, ציינה כי הנאשם בן 26, לחובתו 4 רישומים קודמים, האחרון משנת 2014 בגין ביצוע עבירות של הפרת הוראה חוקית ותקיפת שוטר. הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, הגם שהודה בביצועם הלכה למעשה, ובחר לנהל הליך הוכחות.

המאשימה הסכימה כי תסקיר שרות המבחן מלמד על שינוי חיובי שעשה הנאשם בחייו, אך טענה כי המלצת שירות המבחן לענישה הכוללת הארכת מאסר מותנה ושל"צ, אינה מתחשבת בכלל שיקולי הענישה, במיוחד שעה שהמאסר המותנה לא הרתיעו מלשוב ולבצע אותה עבירה ממש.

משכך, ביקשה כי עונשו של הנאשם ייגזר במרכז המתחם לו עתרה, תוך התחשבות בשיקולי הרתעת היחיד והרבים, וכן ביקשה כי המאסר המותנה יופעל במצטבר למאסר שיוטל עליו בגין העבירה בה הורשע, לצד השתת מאסר על תנאי חדש, התחייבות להימנע מעבירה וקנס.

ב"כ הנאשם ציין מנגד כי הנאשם הורשע בתום הליך הוכחות בו התקבלו חלק מטענות ההגנה, ומכאן שלא ניתן לזקוף לחובת הנאשם את ניהול ההליך עד תומו.

עוד נטען, כי יש להתחשב בכך שצו האלוף הוצא בשיהוי ניכר ולאחר פקיעת הצו הקודם, כאשר בתקופת הביניים שבין הצווים היה הנאשם מצוי ללא כל צו מגביל, ושעה שהסיכון אותו נועדו הצווים למנוע, לא התרחש.

בהפנותו ללשון הצווים המגבילים, ציין ב"כ הנאשם כי הגם שנקבע כי הנאשם הפר את הצו, הרי שהסיכון אותו נועד הצו למנוע לא יכול היה להתקיים, שעה שהנאשם כלל לא שהה בתחומי איו"ש, ונמנע בכוונת מכוון מלהיכנס לתחום זה.

עוד צוין, כי הסיבות להוצאת הצו לא קיימות עוד, והסיכון מפני הנאשם אף הוא לא קיים עוד, מזה כשנה וחצי. לראייה היפנה ב"כ הנאשם לכך שלאחר הוצאת הצו, שינה האלוף את המגבלות שבו, ולכך שכיום לא קיים עוד צו כנגד הנאשם.

נטען כי הנאשם ערך שינוי ממשי באורחות חייו, משנישא ונולד לו בן. הוא עוסק כיום כמדריך טיפולי בחווה לרכיבה טיפולית, וגם אליבא שירות המבחן התרחק מהעמדות האידיאולוגיות בהן החזיק בצעירותו.

בנסיבות אלו, משבחלוף שנתיים מביצוע המעשה לא עבר הנאשם עבירות נוספות, ושרות המבחן המליץ להאריך את המאסר המותנה ולהשית על הנאשם 120 שעות של"צ, ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן.

לתמיכה בטענות הוגשה אסופת מסמכים המלמדת על השינוי שעשה הנאשם בחייו, מכתב שכתבה אשת הנאשם אשר נכחה באולם עם בנם הקטין, תעודות הסמכה ברכיבה טיפולית ומסמך המתאר את החווה הטיפולית בה עובד הנאשם.

הנאשם בחר שלא לומר דבר.

דין והכרעה

הנאשם הורשע כי משך תקופה בת ששה ימים הפר צו אלוף, במסגרתו הורה האלוף בין היתר, כי עליו לשהות בבית הוריו בשעות הלילה. הצו הוצא מנימוקים בטחוניים, ונוכח דברים אלו, פגע הנאשם במעשיו בהגנה על שלטון החוק, בשמירה על הסדר הציבורי, ובכיבוד החוק ומערכת המשפט.

במציאות החיים הישראלית המורכבת, שעה שאלוף בצה"ל משתכנע כי נשקפת סכנה בטחונית מהנאשם שבפניו, קיימת חשיבות רבה לקיום החלטת האלוף, אשר ניתנה מתוקף תפקידו. זאת, במיוחד כאשר הפרת הצו במקרה שבפניו עלול היתה לסכן את הביטחון.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של הפרת הוראה חוקית, מגלה כי ככלל מוטלים על אלו המפרים הוראה חוקית עונשים שבין מאסר מותנה למאסר בפועל לתקופה קצרה, בהתאם לתכלית ההוראה החוקית שהופרה.

בענין זה אפנה לעפ"ג (מחוזי מרכז) 42975-05-17, שליסל נ' מדינת ישראל, גם במסגרתו הורשע נאשם בתום הליך הוכחות בהפרת הוראה חוקית בהתאם לצו אלוף. נקבע מתחם שנע בין מאסר מותנה ל-6 חודשי מאסר בפועל, ועל הנאשם נגזרו 5 חודשי מע"ת וענישה נלווית. ערעור בשאלת הרשעת הנאשם נדחה.

נוכח רמת הענישה הנוהגת ובשים לב לעקרון ההלימה ולנסיבות המעשה, הרי שמתחם העונש ההולם בגין האירוע המתואר נע בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר, בצירוף ענישה נלווית.

גזירת הדין בתוך המתחם

בגזירת העונש המתאים לנאשם שמלפניי, יש מקום להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו נלמדות מתסקיר שרות המבחן ומטיעוני הצדדים לעונש.

תסקיר שרות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם מלמד כי הנאשם בן 26, נשוי ואב לתינוק בן 5 חודשים, מתגורר בגוש עציון ועובד כמדריך לרכיבה טיפולית בחוות סוסים.

תואר כיצד בין היתר עקב קשיים שחוזה הנאשם במסגרות החינוכיות, הוא חבר בתקופת התיכון ל"נוער גבעות" והחל "להסתובב" במאחזים שונים. בתקופה זו היה מעורב בביצוע עבירות אלימות והפרעה לשוטרים, כחלק מתחושת שייכות חברתית, מבנית זהותו האישית וממרד נעורים.

שירות המבחן התרשם כי בהמשך התבגר, לקח אחריות על מעשיו, למד רכיבה מקצועית על סוסים, אילוף סוסים ורכיבה טיפולית, ומזה כ-4 שנים עוסק ברכיבה הטיפולית כמפרנס יחיד במשפחתו. ניכר כי תחום עיסוקו מקנה לו משמעות וסיפוק אישי ומהווה חלק מהגדרת הזהות שלו וערכו העצמי. גם נישואיו והפיכתו לאב מעצימים ומיטיבים עימו.

הנאשם טען בפני שירות המבחן כי טעה לחשוב שהסתיימו התנאים המגבילים, ולא בדק זאת מול הגורמים המוסמכים. הוא הביע חרטה על ביצוע המעשה, כשלתחושתו התרחק אידיאולוגית וחברתית מ"נוער הגבעות", ושלל כיום התנהגות אלימה מצידו.

שרות מבחן התרשם כי העבירה אותה ביצע מלמדת על קושי בקבלת סמכות. מנגד התרשם שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות על ביצוע המעשה, מביע חרטה, ומצליח מזה כשנתיים להימנע מביצוע עבירות נוספות. ניכרת התמתנות בעמדותיו והוא נמנע מחיכוך שלילי עם גורמי סמכות ומקבל את מרות מוסדות המדינה.

לאור הערכת שרות המבחן כי הנאשם עבר הליך התבגרות, במהלכו לקח אחריות על מעשיו ועזב את אורח החיים השולי אותו חי כנער, וכיום הוא עסוק בבניית התא המשפחתי וביסוסו האישי והמקצועי, המליץ שירות המבחן להורות על הארכת המאסר המותנה כעונש צופה עתיד ומרתיע, לצד השתתף של צ"ב בהיקף של 120 שעות.

הסמכות להארכת מאסר מותנה קבועה בסעיף 56 בחוק העונשין, אשר מורה כי:

"בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי".

בפסיקה פורש הסעיף ככזה הראוי ליישום במצבים בהם מראה הנאשם כי קיים סיכוי ממשי לפיו השתקם, ולא ישוב עוד למעשיו. כך, ברע"פ 7391/08 מחאג'נה נ' מדינת ישראל, שניתן ביום 14.9.2009 נקבע:

"על-פי מצוות החוק, הארכת תקופת תנאי אפשרית 'מטעמים שיירשמו... אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי' ... שיקול הדעת הניתן לבית המשפט בהארכת עונש מאסר מותנה מתמקד במצבים שבהם מוצדק לתת לנאשם הזדמנות נוספת לחזור לדרך הישר, כאשר הוא מראה סימנים המניחים יסוד לציפייה כי כך יהיה...".

בהתאמה, נקבע כי במקרים הראויים, הארכת מאסר מותנה משמשת אף היא להרתעה. יפים לעניין זה הדברים האמורים בע"פ 4517/04, מסראווה נ' מדינת ישראל, פורסם בנבו, 10.3.05:

"הכלל שנקבע בסעיף 56 לחוק העונשין הוא כי ביצוע עבירת התנאי מפעיל את המאסר המותנה, ויהא זה במקרים חריגים בלבד, ורק מטעמים שיירשמו, שבית המשפט יהיה רשאי להורות על הארכת תקופת התנאי אם שוכנע כי בנסיבות העניין לא יהא זה צודק להפעילו.... חרף זאת ניתן שיקול הדעת לבית המשפט שלא להפעילו כדי לאפשר לו, מקום שהצדק מחייב זאת, להעניק לנאשם הזדמנות נוספת ואחרונה לחזור לדרך הישר, וגם בחריג זה גלום עקרון ההרתעה".

המקרה שבפני מעורר התלבטות, שכן עסקינן בנאשם אשר נידון 4 פעמים בעברו, מתוכן פעמיים בבית המשפט לנוער, בעבירות שנבעו כולן מתפיסתו האידיאולוגית כנער. הוא ריצה מאסר בעבודות שרות ונדון לאחרונה, בין היתר בשל הפרת הוראה חוקית, בשנת 2014.

טענת הנאשם בפני שירות המבחן לפיה טעה לחשוב שהצו אינו תקף, אינה מתיישבת עם הראיות שהובאו בפני בית המשפט, המלמדות כי הנאשם ידע על קיום הצו, ואף פעל באמצעות עורך דינו לשם ביטולו.

אף השינוי אשר חל בנאשם, לכאורה החל בהתאם לאמור בתסקיר ונוכח התעודות שהוצגו בפניו, לפני כ-4 שנים, קרי בטרם ביצע הנאשם את המעשה בגינו הורשע. חרף אותו שינוי, שב וביצע הנאשם את העבירה האמורה.

נוכח דברים אלו, התלבטתי באם להיעתר להמלצת שירות המבחן.

בסופו של יום, מצאתי לדון את הנאשם לכך זכות, וזאת נוכח התרשמות שירות המבחן כי הנאשם אכן עובר תהליך אמיתי של התמתנות והתבגרות, ונוכח המכתבים שהוגשו לעיוני ואשר מעידים על כך.

יוזכר כי עסקינן בכתב אישום חריג יחסית, משמדובר בנאשם אשר נימנע מכניסה לתחומי איו"ש כאמור, ואף פנה לקבלת עצת עורך דין בנסיונו להתמודד עם הצו שהוצא כנגדו. אמנם הפנייה לעורך הדין אינה פוטרת את הנאשם

מאחריות למעשהו, וכאמור עסקינן במי שידע כיצד ניתן לתקוף בדרכים חוקיות את הוצאת הצו, ואולם יש בכך משום ריכוך החומרה, שעה שמדובר במי שפנה לקבלת עצת עורך דין ולא התעלם כליל מקיומו של הצו שהוצא כנגדו. עוד יוזכר, כי מהכרעת הדין נלמד שבעת ביצוע המעשה שהה הנאשם הלכה למעשה בתוך תחומי המדינה ולא בתחומי איו"ש. זאת ועוד, המסמכים שהוצגו בפניי, כמו גם העובדה שכיום לא תלוי ועומד צו נוסף כנגד הנאשם, מלמדים כי יש יסוד להניח שאכן המסוכנות שנשקפה מפני הנאשם בעבר רוככה, וספק אם עודנה קיימת. הרושם הוא כי הנאשם מיתן התנהלותו בשנים האחרונות, וכיום הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, הפך לבעל משפחה ועובד לפרנסתו במקצוע אותו רכש.

נמצא כי יש במכלול שיקולים אלו כדי להטות את הכף לעבר כניסה לגדרי החריג לכלל ההפעלה של מאסר מותנה, מתוך תקווה כי הנאשם אכן שינה מדרכיו, ועזב את דרך העבריינות.

לא למותר לציין כי עם הארכת המאסר המותנה, יהפוך הוא למאסר חב הפעלה, ככל שהנאשם ישוב ויבצע עבירות, ואף אם לא יקיים את תכנית השל"צ כלשונה, מוזהר הוא כי ניתן יהא לשוב ולגזור את דינו, ובכלל זה להפעיל את המאסר המותנה.

בהתחשב במושכלות היסוד לפיהן הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, כל מקרה נבחן לגופו ובהתאם לנסיבותיו, ומשהתרשמתי כי הפעלת התנאי במקרה שבפניי, עלולה להביא לתוצאה בלתי צודקת נוכח הדרך אותה עשה הנאשם, מוצאת אני לאמץ את המלצת שרות המבחן.

לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת את עונשו של הנאשם כדלקמן:

א. מאסר מותנה בן ארבעה חודשים שהושת על הנאשם במסגרת ת"פ (שלום ירושלים) 41137-06-12, מחודש בשנתיים נוספות.

ב. 120 שעות של"צ בהתאם לתוכנית שירות המבחן.

ג. קנס בסך 2500 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 1.2.19 ובכל 1 בחודש שלאחריו.

העתק הפרוטוקול ישלח לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, ג' שבט תשע"ט, 09 ינואר 2019, במעמד הצדדים.